

Kulturmøder mellem forskellige sygdomsopfattelser

Nadia El-Gendi
19.1.2023

1

Dagens program

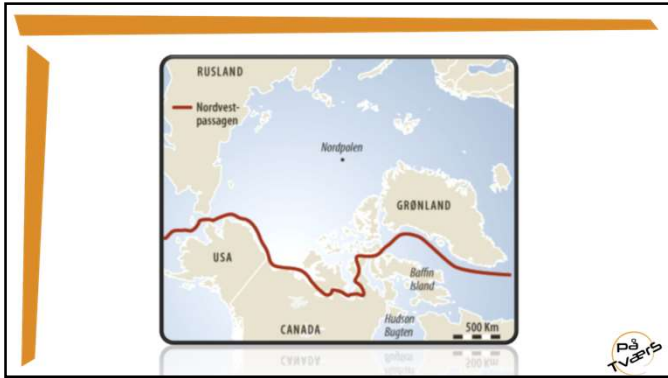
- Målgruppe
- Hvorfor er det vigtigt at have fokus på kultur?
- Hvad er kultur?
- Kulturmødet
- Indsigt som redskab
- Kultur-clash mellem:
 - Sygdomsforståelser
 - Generelle antagelser
 - Værktøjer og redskaber

2

3

4

Målgruppe

- Patienter hvor det er en udfordring at skabe progression i forløbet
- Patienter med anden etnisk baggrund end dansk fra tredje verdens lande
- Patienter med manglende sproglige, økonomisk og sociale ressourcer.

5

HVORFOR KULTURFOKUS ?

6

7

8

Kultur er ...

- Alt det selvfølgelige vi går og gør hver eneste dag
- Internaliseret i vores kroppe - vi gør det pr. automatik
- De uskrevne regler

A small logo 'På Tværs' is in the bottom right corner.

9

Øvelse: Godmorgen!

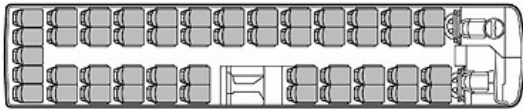
- Hvornår stopper vi med at sige godmorgen?
- Siger du goddag med hånden til din kollegaer?
- Er der nogle situationer, hvor du ville?
 - Hvad med knus?

10

Øvelse

- Hvornår kan man sætte sig ved siden af en passager i en bus?

11

- Kultur kan være svært at få øje på
- Man bliver blind og tager for givet, at andre tænker som en selv
- Integration af udenlandske medarbejdere på danske arbejdspladser

12

13

Kultur ...

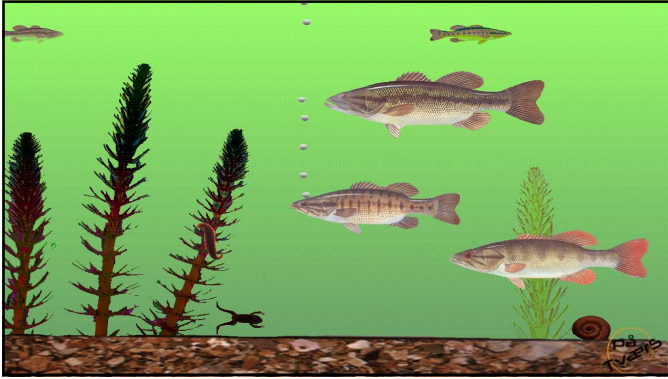
- Kultur kan forklares historisk
- Kultur kan ofte opleves som naturligt
- Kultur opleves som sandhed – men forskelligt i andre kulturer...

14

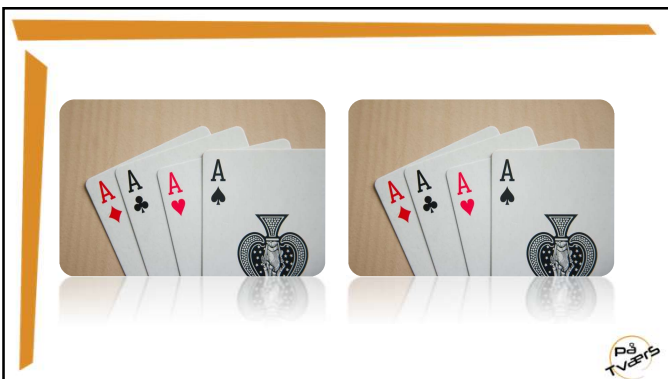
15

16

17

18

19

Det vi gerne opdager ...

- Dårlig kommunikation - konfliktfyldt
- Ikke forstår, hvad der bliver sagt/ment
- Irritation
- Sladder
- Fordomme / antagelser i mødet
- Patienter følger ikke deres behandlinger
- Patienter har ikke tillid til behandlerne
- Patienter føler sig udsat for racisme.

"Don't make assumptions"

20

21

Der hvor kæden hopper af

- Sygdomsforståelse

På Tværs

22

Forskellige kulturelle sygdomsforståelser

- Aktivitet/ inaktivitet
- Træning/hvile
- Forebygge/behandling
- Eget ansvar / andres ansvar
- Psyke/krop kontra krop
- Generelle antagelser

På Tværs

23

Aktivitet eller inaktivitet?

Sygdom og aktivitet	Sygdom eller aktivitet
---------------------	------------------------

↑

På Tværs

24

Sygdom og aktivitet

25

Aktivitet eller inaktivitet

Sygdom
og
aktivitet

Sygdom
eller
aktivitet

↑

26

Sygdom eller aktivitet

- Borger: Min læge er 'ude efter mig' - hun tror ikke på, at jeg er syg
- Mig: Hvorfor tror du, at din læge ikke tror, at 'du er syg'?
- Borger: Fordi, jeg har fortalt hende, at jeg er syg og alligevel sender hun mig ud i alt muligt træning og arbejde.
- Mig: Jamen mener du da, at du er fritaget for den slags, når du er syg?
- Borger: Ja, fordi jeg er syg.
- Mig: Kan man ikke lave noget aktivt, når man er syg?
- Borger: Når man er syg, er man syg, og så skal man hvile sig

(jeg forklarer ved hjælp af billeder, hvordan aktivitet og sygdom tænkes som forenelige, og at man tænker, at man får det bedre fysisk og psykisk, når man er aktiv. Borgeren kigger på mig og undrer sig.)

- Borger: Nu er du også udlænding. 'Tror du 'virkelig' på det der?

27

Træning eller hvile ?

Dårlig ryg Dårlig ryg

På Tværs

28

På Tværs

29

Forebygge/behandling

Forebygge livsstils-sygdomme Behandle skæbne-sygdomme

↑

På Tværs

30

Hvordan ser det ud?

- Spis 6 om dagen – spis mere frugt og grønt
- Bevæg dig min 30/60 min. om dagen

1 Spis varieret, ikke for meget og vær fysisk aktiv

2 Spis frugt og mange grøntsager

3 Vælg fuldkorn

4 Spis mere fisk

5 Vælg magre mejeriprodukter

6 Vælg magert kød og kødpålæg

På Tværs

31

Forebygge/behandling

Forebygge
livsstils-
sygdomme

Behandle
skæbne-
sygdomme

↑

På Tværs

32

Tror du selv, du kan gøre noget for at få det bedre og ændre på din situation?

Hvis Gud vil!

På Tværs

33

Jeg taler med en borger, der har fået konstateret sukkersyge og lige har været på et kursus i livsstilssygdomme:

- Nadia: Hvad lærte du på kurset i dag?
- Borger: Jeg lærte, at det er godt for danskerne at spise sundt.
- Nadia: Tror du kun, det var danskerne, der skulle spise sundt?
- Borger: Ja.
- Nadia: Jamen tror du ikke, det er alle mennesker, der har sukkersyge, der skal spise sundt?
- Borger: He he – nej nej så dum er jeg ikke, at jeg hopper på den der. Den dag er sgu bestemt, hvornår jeg skal dø, om jeg spiser sundt eller ej!

34

Eget/andres ansvar

Eget ansvar

Andres ansvar

↑

35

Lægen: Jeg anbefaler, at du mediterer 20 min. to gange dagligt, dyrk motion 30 min. om dagen, undgå forarbejdet mad, spis meget økologisk frugt og grøntsager, brug en masse tid i naturen og vær mindre indendørs, stop med at bekymre dig om ting du alligevel ikke kan kontrollere, stop med at se TV og kom tilbage om tre uger.

Patient: Doctor, I don't feel well and I'm not sure why.
Doctor: I want you to meditate for 20 minutes, twice a day, exercise for at least 30 minutes a day, avoid processed foods, and spend as much time as you can in nature and less indoors, stop worrying about things you can't control and stop your TV. Come back in 3 weeks.

36

Råd og vejledning til, hvordan du bliver mere rask

På Tværs

37

Eget/andres ansvar

Eget ansvar

Andres ansvar

↑

På Tværs

38

Nogen skal tage 'sygdommen' væk

På Tværs

39

- **Nadia:** Du har været til fysioterapeut, hvorfor har du det?
- **Borger:** Fordi min læge sagde, det ville være rigtig godt for mig.
- **Nadia:** Hvorfor tror du, din læge sagde, at du skulle til fysioterapeut?
- **Borger:** Jeg tror hun tænkte, at jeg havde brug for noget massage.
- **Nadia:** Fik du så det?
- **Borger:** Nej, hun blev ved med at sige, at jeg skulle lave nogle øvelser.
- **Nadia:** Hjælp det?
- **Borger:** Nej, men hun blev utrolig glad, når jeg lavede øvelserne. Så sagde hun "ja lige præcis sådan her, det er lige præcis sådan der, du skal lave øvelserne, det er rigtig godt gået"
- **Nadia:** Men det hjalp ikke?
- **Borger:** Nej, hun tog i hvert fald ikke smerterne væk, jeg havde bare endnu mere brug for massage bagefter.

40

Gør du noget for at få det bedre ?

Det jeg har gjort det er at jeg har taget nogle piller, men det hjælper ikke

Borger:

Sagsbehandler:

41

Psyke/krop **Krop**

42

- Nadia: Du har været til psykolog, hvorfor skulle du det?
- Borger: Fordi min læge sagde, at jeg skulle.
- Nadia: Hvorfor tror du, din læge sagde, at du skulle til psykolog?
- Borger: Det ved jeg ikke ...
- Nadia: Ved du, hvad en psykolog er?
- Borger: Øhh ja.
- Nadia: Vil du så ikke være sød at forklare mig, hvad det er? Så jeg er sikker på, at vi taler om det samme.
- Borger: Jamen, er det ikke sådan en ... er det ikke sådan en ... altså det er sådan en ... ej det ved jeg faktisk ikke. Jeg tror nok, det er sådan en, der snakker med 'sindssyge' mennesker.
- Nadia: Fik du noget ud af at gå til psykolog?
- Borger: Nej, men det gjorde psykologen, hun sad og skrev hele tiden.

43

Taler vi om det samme

Rådgiver/Mentor: I dag skal vi tale om dit helbred

Borgeren: det er maven den er gal med, det er ligesom jeg sulten, den rumler og brager

Rådgiver/Mentor: Du har ikke været ved læge?

Borger: Nej

Rådgiver/Mentor: Det er vigtigt at du går til lægen. Du må få en tid ved lægen?

Borgeren: Det er præsten, præsten gør det her ved mig

Rådgiver/Mentor: Det kan jo også være andre problemer. Måske er det ikke kun præsten

Borgeren: Kan du høre hvad der sker i maven?

Rådgiver/Mentor: Ja jeg kan godt høre det.

Borgeren: Det er præsten, jeg er ikke tvivl, jeg ved, når det er præsten, der er nede i maven. Jeg er 100 procent sikker på, det er ham

Rådgiver/Mentor: Vi skal have en tid nede ved lægen, så du kan blive sendt videre til en speciallæge i psykiatri

Borger: Ja jeg vil gerne til speciallæge, kan du hjælpe mig

Rådgiver/Mentor: Ja jeg ringer til lægen i morgen og spørger om du kan få en tid hurtigt ved en psykiater

Borger: ja jeg vil gerne have en tid til at han kan kigge på mine knogler og min ryg, men min mave kan han sikkert ikke gøre noget ved det er præsten

44

Psykiske sygdomme er tabu

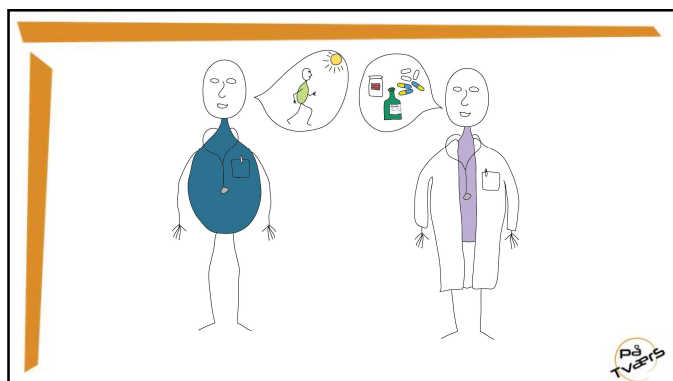

45

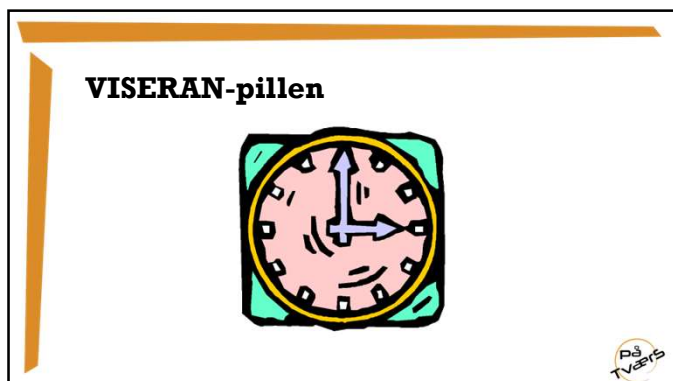
46

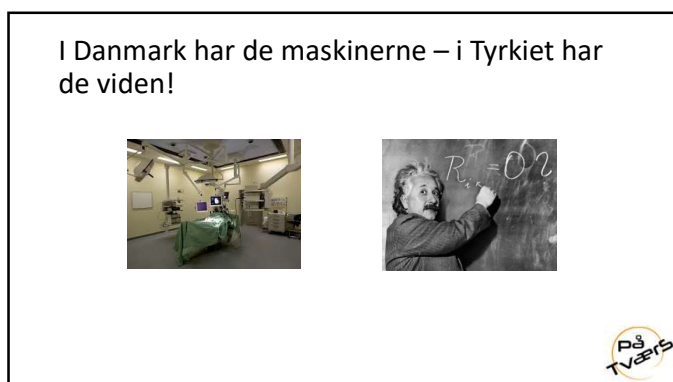
47

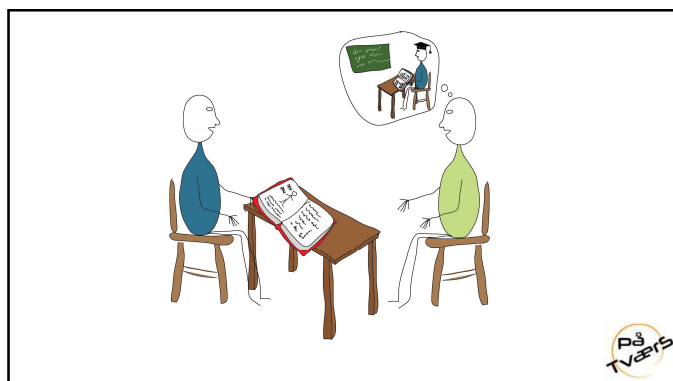
48

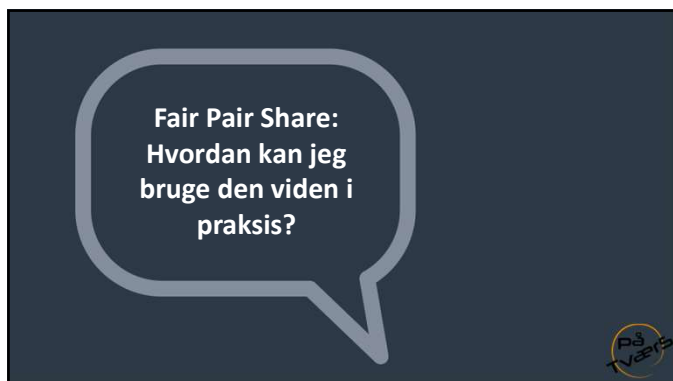
49

50

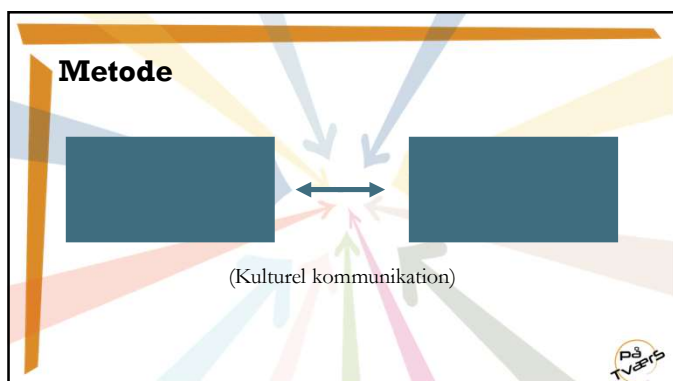
51

52

53

54

55

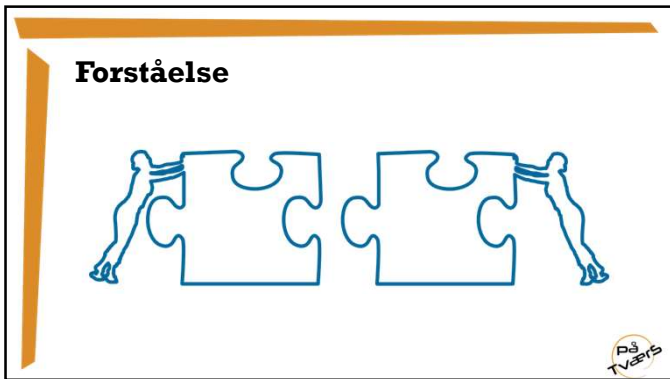

56

Eksempel **DIABETES**

- Du siger, du har sukkersyge. Vil du være sød at forklare mig, hvad det er, så jeg er sikker på, at vi taler om det samme?
- Ved du hvorfor, du har fået sukkersyge? Hvis ja, vil du forklare mig det?
- Hvordan behandler man sukkersyge der, hvor du kommer fra?
- Hvilke gode råd giver man til folk, der har sukkersyge der, hvor du kommer fra?
- Hvad sker der med dem, der har sukkersyge, der hvor du kommer fra?
- Kender du nogen, der har sukkersyge? Hvordan lever de med sygdommen?
- Ved du hvad en livsstilssygdom er? Vil du være søde at forklare mig det ?
- Her i Danmark tænker man, at sukkersyge hænger sammen med ens livsstil. Hvorfor får man sukkersyge der, hvor du kommer fra?

57

58

59

60

Tjek forståelse

- Hvordan kan du tjekke, om borgeren rent faktisk forstår det, du siger?
- Vil du ikke lige være sød at forklare mig, hvad du har forstået?
- Prøv lige at fortæl mig, hvordan vil du gøre det?

61

Tips og tricks

- Overvejende sandsynligt, at vi ikke tænker ens
- Bliv i spørgsmålet
- Undersøg patienternes kontekst og hvilken viden patienterne taler ud fra, før vi kan målrette vores kommunikation

62

63

TAK FOR I DAG!

KONTAKT

Nadia El-Gendi
Tlf. 2515 1975
nadia@paatvaers.com

På Tværs
Lykkensdalsvej 103
8220 Brabrand

64

Positionering

Underordnet:
"Jeg ved ikke ret meget om det her emne -
kan du ikke hjælpe mig med at blive klogere?"

65
